

VEČERNI LIST

NEODVISEN DNEVNIK

Cena za celo leto . K 60.—, za pol leta . K 30.—,
za štiri leta . K 15.—, en mesec . 5.—,
Dredništvo in upravnštvo: Kopitarjeva ulica št. 6,
Telefon št. 50.

Inserati: Enostopna petiversta (72 mm široka in 3 mm
visoka ali nje prostor) za enkrat po K 120.—
Poslano: Enostopna petiversta K 1.—. — Izhaja vsak
dan, izjemni nedelje in praznike, ob 2. uri popoldne

Američani trdno za Reko.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Zagreb, 19. aprila. Deželna vlada je prejela od jugoslovanskega dopisnega urada v Parizu preko Berna tole brzojavko: Javljajo, da bo Amerika trdno

ostala na svojem stališču v vprašanju Reke, da jo dajo Jugoslovanom, brez ozira na laške pretnje, da zapuste Pariz, če ne pritrdijo njih zahtevam.

Preliminarni mir 15. maja.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Zagreb, 19. aprila. Iz Pariza javljajo preko Curuha, da bo Gdansko dobila

Poljska. Preliminarni mir bo podpisan dne 15. maja.

Ljudska stranka.

Posebno poročilo »Večernemu listu«.

Zagreb, 19. aprila. Iz Mostara javljajo od 17. aprila: Danes se je vršil tu sestanek hercegovinskih katoliških duhovnikov, na

katerem se je soglasno in z navdušenjem sprejela resolucija, v kateri pozdravljajo idejo nove ljudske stranke.

Italijani se pripravljajo.

Trst poln vojaštva.

LDU Reka, 18. aprila. V Trstu mrgoli italijanskega vojaštva, luka pa je prazna. Vanjo prihajajo samo tiste maloštevilne ladje, ki dovažajo živila, katera pošilja

enienta za Jugoslavijo, Nemško Avstrijo in Čehoslovaško republiko. Kljub že javljenemu socialističnemu gibanju vlada v mestu na zunaj mir.

Italijani utrjujejo demarkacijsko črto.

LDU Reka, 16. aprila. (Zakasnelo.) Italijani utrjujejo z vso naglico višave v okolici Snežnika, grade betonske jarke in stavijo dva metra visoke žične ovire. Zadnje dni privražajo veliko število topov ter jih razpustavljajo v bližini demarkacijske črte. Italijanskega vojaštva je ob tej črti vse polno. V Ilirsko Bistrico je pred krat-

kim prišla italijanska agitatorica. Imela je na italijansko vojaštvo javen nagovor, v katerem jih je pozivala, naj vztrajajo in vrše svojo domoljubno dolžnost. Opozorila jih je na važnost gozdov, ki jih imajo sedaj italijanske oblasti na zasedenem ozemlju v svoji moči.

Lakota v Italiji.

V Ilirski Bistrici je italijanskim četam poveljeval italijanski podpolkovnik, zelo prijazen, odkritosrčen in vseskozi poštenjaški mož. V razgovorih s slovenskimi domačini je ponovno izjavil, da razumeva slovenski odpor proti italijanskemu zase-

denju, ker je vendar očito, da so vsi ti kraji povsem slovenski. Povedal je tudi, da je v Italiji ponekod nepopisna lakota. (Da e to res, sledi tudi iz dejstva, da jemljejo italijanski častniki, ki odhajajo v Italijo na kratke dopuste, seboj prav znatne zaloge

Vstajenje.

Praznik vstajenja praznujemo danes, lepi praznik zmage nad smrtjo, praznik upanja, pomladi. Še nikdar ni bil ta praznik žalostnejši nego je letos. Naš narod stoji neposredno pred veliko narodno nesrečo, pred nevarnostjo, da v imenu pravice in zakona izgubi mnogo svoje zemlje, katero je obdeloval, branil in ljubil skozi stoletja, da izgubi mnogo svojih ljudi, kateri so bili njega nedeljivi del. Naš narod stoji pred težkimi gospodarskimi in družabnimi vprašanji, ki se mu skrivnostno in grozeče bližajo. Naš narod stoji pred ogromnimi nalogami v novi, še ne urejeni državi. Mračen je letos ta praznik zmage in upanja, kakor mračno pomladno nebo, ki se razprostira nad nami in noče niti za trenutek pokazati solnca.

A tem večja, tem znamenitejša je velika noč in tem bolj nam je potrebna. V tem je ravno ves pomen tega največjega praznika krščanstva, da neti upanje, ko bi po človeški pameti moralo ugasniti, da mrtve obsoja, da dela čudeže. Kdor veruje v Jezusa Kristusa, od smrti, iz groba vstalega, nosi v sebi klico večnega življenja. Naš narod je ob tej veri trpel in vendar živel skozi vekove. Velikonočno upanje, vera v zmago duha nad močjo, pravice nad krivico, ga je krepila. Umrli ni takrat, ko je brez lastne državnosti bil plen vseh bojevitih in državnih bolj organiziranih sosedov, živel je tedaj, ko je ječal pod bičem tujega plemstva, in vzdržal se je tudi v tistih najtežjih letih, ko je vsa silna moč nemstva, s pomočjo mogočne države, pritiskala s severa nanj, da ga iztisne z rodne zemlje. Trpel je, čakal in upal, obnavlja vsako veliko noč vero v zmagovito moč svoje pravice.

Ali naj torej obupamo sedaj? Resnično, udarec, ki nam je namenjen, nas bo ranil v srce, kadar nas zadene. Bližamo se morda dobi, ki bo ena najtežjih v naši žalostni zgodovini. In vendar — smrti ni! Te velikonočna vera je v nas, utrjena pri skušniah preteklosti, čudodelka prihodnosti. Po vsem neskončnem trpljenju pridani dan vstajenja, po uraku solnca prisije za rek luči, ki bo pregnal sence smrti.

Dobrodošlo vstajenje! Vesela Velika noč!

živeža, ki ga imajo tukajšnje italijanske čete v izobilju. Ko bi ga ne imeli v takem izobilju, bi se po soglasnem zatrtjevanju Italijanov samih vojaštvo že davno pobuilo in jo potegnilo domov.) Ko se je raz-

vedelo, kakšnih nazorov je ta pošteni italijanski podpolkovnik, ga je vojaška oblast nenadoma upokojila in iz Ilirske Bistrice prestavila neznankam.

Italijanski ovaduhi.

Italijanskih ovaduhov je po vsem zredenem ozemlju nebroj. Vojaška oblast v te posle prisilila beneške Slovence, ki umejo naš jezik. Kjerkoli se zbirajo naši ljudje, se znajde naenkrat tudi nekaj italijanskih vojakov, ki se delajo kakor da jih

vsa okolica nič ne zanima in kakor da ne razumejo besedice. Kdor pa izpregovori Italijanom nevšečno besedico, tistega prav gotovo že takoj naslednjega dne predse pokliče italijanska oblast, ga na kratko zasliši in ostro kaznuje.

Slovensko ljudstvo je obupano.

Videč, kako Italijani hite z utrjevanjem, zbiranjem čet ter razpostavljanjem topov, se naši ljudje vdajajo misli, da nik-

dar več ne pridejo nazaj pod Jugoslavijo. Le težko jih je utolažiti in vzravnati.

Prehrana izborna.

Za prehrano je izborno preskrbljeno. Italijani dovažajo velike množine žita, pšenice moke, koruzne moke, testenin in

masti, ter ta živila v bogati izmeri porazdeljujejo med prebivalstvo, da bi ga pridobili zase. Pa se jim ne posreči.

Ameriški izvedenci proti Italiji.

LDU Lugano, 19. aprila. (ČTU) »Secolo« javlja iz Pariza: Amerikanski izvedenci so o zgodovinskem, zemljepisnem, gospodarskem in narodnem vprašanju jadranskega problema oddali skupno stro-

kovnjaško mnenje, ki ni ugodno italijanskim zahtevam po Dalmaciji. Italijanska delegacija vzdržuje svoje stališče glede Reke.

Nemiri na Dunaju.

LDU Dunaj, 18. aprila. (Dun. KU) Na Dunaju je mir. Število mrtvih znaša 5. Javna poslopja straži narodna bramba.

LDU Dunaj, 18. aprila. (Dun. KU) Ententni diplomat se o včerajšnjih nemirih v listu »Neuer Tag« izjavlja sledeče: V ententnih krogih je bilo sicer znano, da so na Dunaju agitatorji iz Nemčije, Ogrske in Rusije, vendar pa so prišli včerajšnji dogodki nepričakovano. Povdariti se mora, da je Dunaj popolnoma brez vseh živil, katera se morajo skoro vsa uvažati iz inozemstva. Namanjši nered v železniškem prometu, ki bi vsled nemirov utegnil nastati, bi povzročil največjo bedo. Agitatorji in hujskači naj bi torej pomislili, kake posledice lahko rodi njihovo zločinsko delovanje. Ententnemu zastopniku ni znano, da bi ententne vlade mislile zasesti Dunaj s svojimi četami. Nadaljno dovažanje živil za Dunaj in nove pomožne akcije so samo mogoče, ako dunajsko prebivalstvo samo ne ovira pri tem entente.

LDU Dunaj, 18. aprila. (Dun. KU) Berlinski policijski predsednik izjavlja v listu »Neuer Tag«, da so bili včerajšnji nemiri komunistični poskus puča, ki se je že dolgo pripravljalo; dokazan je vpliv ogrskih komunistov. Poskus se je ponesrečil, mir se ne bo več kalil. Narodna bramba se drži popolnoma zadovoljivo.

LDU Dunaj, 19. aprila. (ČTU) V nekem hotelu so včeraj aretirali ogrskega boljševiškega agitatorja Steinerja, ki se je živahno udeleževal predvčerajšnjih demonstracij. Našli so pri njem ve-

like vsote denarja in vrednostnih papirjev. Prišel je na Dunaj iz Budimpešte kot kurir komunistov.

LDU Budimpešta, 18. aprila. (Dun. KU) Ogrski doipsni urad javlja: Poverjenik Bela Kun je poslal dunajski »Arbeiterzeitung« izjavo, s katero ugotavlja, da ogrska sovjetska vlada s predvčerajšnjimi dunajskimi dogodki ni v zvezi in s katero protestira, da bi se na ta način skušalo zastrupljati medsebojne prijateljske stike.

LDU Dunaj, 19. aprila. (ČTU) Narodna bramba je ostala tudi danes v parlamentu ter bo zasedla tudi druga javna poslopja. Danes je zopet kritičen dan. Naznanjenih je več shodov komunistov, invalidov, brezposelnih in bivših vojnih ujetnikov. Razen tega bo danes vlada naznanila koncesije brezposelnim in invalidom. Parlament ostane zatvorjen. Narodna bramba skrbi za red in mir.

LDU Dunaj, 18. aprila. (ČTU) Član angleške komisije na Dunaju Danister je izjavil zastopnikom časopisja: Seveda sem takoj dobil poročila o nemirih na Dunaju. Bila je moja dolžnost, da sem o tem takoj poročal v Pariz. Zankrat nimamo povoda, omejiti pošiljanje živil na Dunaj, ako se nemiri, kakršni so bili včeraj, ne bodo ponavljali. Vemo, da je večina dunajskega prebivalstva proti boljševizmu; ako pa se bodo taki nemiri ponavljali, potem ne verjamem, da bi mogli zavezniki še nadalje dovažati živila.

Brez Reke in Trsta.

LDU Bern, 17. aprila. Jugoslovanski tiskovni urad v Parizu poroča:

Splošni vtis tega tedna je v resnici vtis velikega tedna, ker prinaša rešitev italijansko-jugoslovan, vprašanja. Wilson daje jadranskemu vprašanju prednost pred vsemi drugimi vprašanji. Vsi listi se bavijo s tem vprašanjem. Vtis je ta, da izgubljajo italijanske zahteve tal. Zadnja dva tedna je bila naša splošna akcija izredno bojovita.

Naši prijatelji, predvsem Steed (»Times«) in Gauvair (»Journal des Debats«) se bavijo izključno z reškim vprašanjem.

Vingu, najboljši zastopnik zelo uglednih angleških in ameriških listov, je obiskal Trumbića, ki mu je v dnevurnem pogovoru natančno obrazložil naše zahteve glede Reke. Trumbićev intervju v »Morning Post« živahno komentirajo italijanski listi.

Današnji »Journal Radical« se energično izjavlja proti prenapetim italijanskim pretenzijam, osobito proti temu, da bi Jadransko morje bilo morje italijansko. Ko je Sonnino leta 1915, v Londonu podpisal pakt, ni dobil samo kompenzacij, ampak tudi pridobitve, ki nasprotujejo Neitalijanom. Danes so italijanske zahteve večje, in sicer na stroške aliranih narodov, ki so v boju veliko več doprinesli žrtev kakor Italija. Italijanske zahteve nimajo nobene podlage, nobenega vzroka za potrebo zavarovanja onostranskega jadranskega obrežja za Italijo. Logično bi na ta način tudi Anglija lahko reklamirala Calais, Dunkerque, Boulogne, v katerih krajih stanuje nekaj Angležev. Če Italija po londonskem paktu dobi Trst in Trident, tedaj mora Jugoslavija iz istih razlogov dobiti Reko. Jadransko morje ne more biti osebna last Italije. Namesto neprekoračljivega prepada bi se moral najti način zveze, ki spoji oba sosedna naroda.

Češki učitelji pozdravljajo Jugoslovane.

LDU Praga, 18. aprila. (ČTU) Danes je bilo tukaj ob veliki udeležbi zborovanje čehoslovaškega narodnega učiteljstva. Zborovanje je poslalo pozdravno brzojavko predsedniku Masaryku, učiteljem v čehoslovaški sibirski vojski ter ministru za prosveto Habermannu. Učitelj Braun je razpravljalo vprašanje ureditve juridičnih in materialnih razmer učiteljstva. O razmerju šole do verstva je govoril učitelj Jon, o vprašanju izobrazbe učiteljev pa strokovni učitelj dr. Soukup, ki je zahteval izobrazbo učiteljstva na filozofski fakulteti. Posl. prof. dr. Lukavsky je poročal o pogajanjih glede vprašanja učiteljskih plač. Ob velikem navdušenju je ravnatelj Svoboda predlagal, naj se pošlje pozdravna brzojavka jugoslovanskim bratom, naslovljena na belogrsko vlado, v kateri se izraža želja, da se vse želje Jugoslovanov kmalu uresničijo. Po volitvi v izvrševalni od-

sek in po utemeljevanju zahteve učitelje po odpravi celibata, se je zborovanje zaključilo z govorom člana narodne skupščine ter glavnega urednika »Narodnih Listov« Sisa.

Boji na Koroškem.

Ljubljanski dopisni urad poroča 19. aprila dopoldne iz uradnega vira: 18. t. m. jutraj kakor tudi ponoči 19. t. m. smo pregledali v okolici Dobrove in Kabona nemške patrole. Položaj neizpremenjen.

Pospešitev jadranskega vprašanja.

LDU Pariz, 18. aprila. (ČTU) »Matin« poroča o sprejemu nemških zastopnikov v Versaillesu, o katerem je dejal Wilson: Ni rečeno, da se bo prekinilo proučevanje vseh vprašanj, ki so v zvezi s splošnim mirom. Tudi se ne bo odlašala odločitev teh vprašanj, temveč more se pričakovati hitro obravnavanje teh zadev. Upam, da bodo vprašanja, ki se tičejo Italije neposredno, zlasti jadranski problem, kmalu izgotovljena. Jadransko vprašanje se poleg drugih vprašanj neprenehoma proučuje, da se rešitev pospeši. »Matin« objavlja, da bo vsa mirovna pogodba kmalu po objavljenju pogojev predmiru z Nemčijo dogotovljena. Nedvomno bodo tudi zastopniki drugih sovražnih držav koncem tega mesca povabljeni v Versailles.

Meščanski in stanovski svet na Dunaju.

LDU Dunaj, 10. aprila. (DKU) Več industrijalnih, obrtnih in trgovskih korporacij je izdalo proklamacijo na javnost, v kateri predlagajo, naj se ustanovi dunajski meščanski in stanovski svet. Naloga tega sveta ne bo stanovski boj proti drugim slojem, temveč gojitev sloge in sporazuma med vsemi sloji meščanstva in delovanje za javno blaginjo.

Dogodki na Bavarskem.

LDU Monakovo, 18. aprila. (DKU) Jutraj se je bela garda pri Dachu brezpogojno predala rdeči gardi. Rdeča garda je vplenila mnogo infanterijske municije, 4 topova, 3 strojnice in drug material: ujela je več sto mož med njimi 4 častnike. Rdeči so imeli 8 mrtvecev in mnogo ranjencev. Streljali so preko Dachaua.

LDU Monakovo, 18. aprila. (Dun. KU) Rosenheim je še na strani sovjetske republike, dočim so Augsburg, Kempten, Ingolstadt in Pasova odstopili. Landshut je nevtralen.

Demarkacijska črta na Slovaškem zaprta.

LDU Pariz, 18. aprila. (ČTU) Od jutri bo demarkacijska črta na Slovaškem hermetično za ves promet zaprta. Občinstvo

se opozarja, da bodo brez izjeme odklonjene vse prošnje za dovoljenje prekoračenja demarkacijske črte.

Ceška banka v Pragi.

LDU Praga, 18. aprila. (ČTU) Češka banka v Pragi je imela včeraj svoje 11. glavno zborovanje. Navzočih je bilo 117 akcionarjev, ki so zastopali 5552 akcij. Iz čistega dobička, ki znaša 956.838 kron 52 vin., se bo razdelila 5odstotna dividenda, to je 44 kron. Zborovanje je pooblastilo upravni svet za priprave za zvišanje akcijskega kapitala na 40 milijonov kron.

Živnostenska banka.

LDU Praga, 18. aprila. (ČTU) Kakor poroča »Narodni Politika«, je bil izvoljen za predsednika Živnostenske banke dr. Malinsky, za prvega podpredsednika Fr. Bečka in za drugega podpredsednika Václav Nemeč.

Likvidacija poljskega narodnega komiteja v Parizu.

LDU Pariz, 18. aprila. (ČTU) Poljski narodni komite v Parizu je v svoji seji dne 15. t. m. sklenil nastopno: Z ozirom na to, da se je poljska država že konstituirala in da je priznana po drugih državah, nadalje z ozirom na to, da ima Poljska legalno, po drugih državah priznano vlado in formalno konstituirano delegacijo na mirovni konferenci v Parizu, smatra poljski narodni komite svojo dosedanjo nalogo za končano. Sporazumno z ministrskim predsednikom Paderewskim sklene komite, predati svoje posle v enem mesecu ministrstvu za zunanje stvari, vojnemu ministrstvu ter poljski mirovni delegaciji.

Za carsko rodbino.

LDU Berlin, 18. aprila. (ČTU) Iz Pariza poročajo: Po londonskih brzojavkah, bo Anglija odposlala križarke v Krim po rusko carinjo vdovo in 19 drugih članov carske rodbine. Med njimi je baje tudi veliki knez Nikolaj Nikolajevič, čigar brat veliki knez Petar je poročen s sestro italijanskega kralja. Italijanski kralj je povabil Nikolaja Nikolajeviča, naj se nastani v Rimu. Angleške križarke so že dospele v Carigrad. Za druge člane bivše carske rodbine bo angleška vlada določila bivališča.

Usoda Viljema v Wilsonovih rokah.

LDU Berlin, 18. aprila. (ČTU) Iz Kopenhagena poročajo: Po londonskih brzojavkah so alijanci sklenili, prepustiti odločitev o usodi bivšega cesarja Viljema Wilsonu. Ne namerava se staviti Viljema pred sodišče. Wilson naj odloči, ali naj Viljem živi v bodoče v popolni svobodi ali naj se pošlje v prognanstvo.

Iz pokrajine.

k Blagoslovljene velikonočne praznike vsem cenjenim naročnikom, bralcem in prijateljem želi uredništvo in upravništvo »Večernega lista«.

k Slovenski fantje na braniku domovine želimo vesele velikonočne praznike ter obenem pošiljamo priscrne pozdrave iz slovenskega Korotana vsem veselim dekletom v domovini, da bi nas veselega srca sprejele ob zmagoslavni povrnitvi v domovino. Dr. Krese Fran, cand. iur. Sinkovec Miroslav, enol. prostovoljec Zorman Vladimir, enol. prost. Pintar Zvonimir; vojaški kurir Jeraj Bogomir.

k Begunke-vdove, ki k svojim prošnjam za pokojnino in vzgojevalnino po padlih ali pogrešanih možeh in očetih ne morejo priložiti zahtevanih rojstnih, krstnih in poročnih listin, lahko vseeno že sedaj prosijo. Oglasijo naj se pri svojem okrajnem glavarstvu, ali pa Predstojništvu begunskega taborišča v Strnišču pri Ptujju ali pri Posredovalnih uradih za begunce v Ljubljani in Novem mestu, ali pri Čevljarski zadrugi v Mirnem, sedaj v Vrbovcu pri Mozirju. Tam bodo izpolnile in podpisale poseben formular in v kratkem jim bodo nato priznané njihove pokojnine in vzgojevalnine za otroke.

k Ministrstvo za prehrano in obnovo dežel; odsek za Slovenijo. Odsek za Slovenijo ima od 17. aprila t. l. naprej uradne ure vsak dan izimši nedelje in praznike od 8. ure dopoldne do 2. ure popoldne. Stranke se sprejemajo samo v torkih, četrkih in sobotah, in sicer le od 10. do 12. ure dopoldne. Drugi dnevi, oziroma druge uradne ure so določene za konceptno delo in se stranke v tem času ne sprejemajo.

k Visokošolcem-tehnikom! Vseučiliška komisija pri deželni vladi za Slovenijo, subkomisija za tehnično fakulteto daje začasno naznanje, da smemo upravičeno upati na oficijelno otvoritev tehničnega tečaja v Ljubljani pričetkom meseca maja, in sicer se naj prično predavanja za I. semester oddelkov gradbenega, strojno-elektrotehničnega, rudarskega in geodetskega. Prva dva (izredna) semestra bi trajala od pričetka maja do pričetka novembra t. l., tako da ostane slušateljem odprta možnost do jesenske inškrpcije na tuji visoki šoli, če bi se do takrat ne dosegla ustanovitve ljubljanske tehnične fakultete ali visoke šole po zakonitem aktu. Izrecno se poudarja, da bo imel tehnični tečaj povsem visokošolski značaj in se le začasno rabi navedeni naziv. Subkomisija mora v najkrajšem času prijaviti deželni vladi točno število slušateljev I. semestra tehničnega tečaja namerjenih štirik oddelkov. Zato nujno pozivlja vse tehnike-visokošolce prvoletnike ter vse abiturijente, ki nameravajo k tehničnim študijam, da se nemudoma pismeno prijavijo za obisk tehničnega tečaja v Ljubljani maj-november. Te prijave so posebne važnosti in naj se vpošljejo polnoštevilno. Vsi tovariši visokošolski tehniki se prosijo, da skrbijo za to, da se odzovejo temu pozivu prav vsi, ki pridejo v poštev. Prijave je vposlati na naslov: Ing. M. Šuklje, Bleiweisova cesta 7., I.

k **Zvišanje železniških cen.** Vsled podražnja obratnih stroškov bo nemškoavstrijski prometni državni urad zvišal osebni in blagovni tarif na vseh, tako tudi na južni železnici. Vozne cene tretjega razreda bodo zvišali za 50 odstotkov, drugega razreda pa za 60 odstotkov, prvega za 100 odstotkov, za prtljago pa za 50 odstotkov. Olajšave bodo veljale še dalje.

k **Otvoritev železnice Belgrad—Niš.** Dne 20. junija se otvori železniška proga Belgrad—Niš.

k **Okradena blagajna.** V noči od 16. na 17. aprila je dosedaj neznan tat oprezno prišel v pisarno občinskega genta v Spodnjem Dravogradu, vlomil v občinsko blagajno ter odnesel okroglo 2500 K. Za storilcem še ni sledu.

k **Lovska dražba.** V ponedeljek, dne 5. maja 1919 ob 11. uri se odda pri okrajnem glavarstvu v Radovljici na javni dražbi v zakup lov občine Ribno za dobo petih let, to je od 1. julija 1919 do 30. junija 1924. Dražbeni pogoji so na upogled med uradnimi urami pri okrajnem glavarstvu v Radovljici.

k **Roženo moko,** izvrstno dušičnato gnojilo oddaja Slovenska kmetijska družba po 105 K za 100 kg z vrečami vred. To umetno gnojilo je posebno velike vrednosti za vinograde, ker se v zemlji razkaja le polagoma in deluje torej po več let. Pozivljemo vse kmetovalce, v prvi vrsti pa vinogradnike, naj si to umetno gnojilo naroče za pomladno gnojenje. Trosi se ga lahko vsak čas, treba ga je pa podkopati in podorati.

Iz Ljubljane.

I **Glasbena Matica,** Slovenski priljubljeni umetnici koncertna pevka gospa Pavla Lovše in koncertna pianistinja gđ. Dana Kobler ste izbrali za svoj ljubljanski koncert, ki se vrši na Velikonočni ponedeljek, 21. t. m., v Unionski dvorani, sledeči krasni spored: 1. Josip Pavčič: Tri pesmi iz O. Župančičevega cikla »Ciciban«. a) Ciciban-Cicifuj. b) Uspavanka I. c) Vrabec in strašilo. Poje gospa Pavla Lovše. 2. a) Chopin-Liszt: Mes-joies. b) Chopin: Etuda. Na klavir svira gđ. Dana Kobler. 3. a) Alabijev: Slavček. Ruska narodna. b) I. pl. Zajc: Hajd u Kolof. Poje Pavla Lovše. 4. a) Suk: Večerno razpoloženje. b) Smetana: Furiant. Na klavir svira Dana Kobler. 5. a) Binički: Da su meni oči tvoje. . . b) Bajčić: Uspavanka. c) Bajčić: Ala nešto. Srbske skladbe poje Pavla Lovše. 6. Liszt: Balada v H-molu. Svira Dana Kobler. 7. Srbske narodne pesmi: a) Tišina nema. b) Što me ne ljubiš? c) Devojčica ružu brala. d) Kad s' ugasni sunca zrak. d) Moma je kraj vode stala. e) Kolo. f) Haj, haj, vina daj! g) Dok je nama Miloš junaka. Pesmi poje Pavla Lovše. Na klavirju spremlja Dana Kobler. — Predprodaja vstopnic v trafikli v Prešernovi ulici 54.

I **Na koncert gospe Pavle Lovšetove** in gđ. Dane Koblerjeve na Velikonočni ponedeljek opetovano opozarjamo. Slovenci smo ponosni na velike vspehe, katere sta

naši umetnici zaslužno dosegli pri naših jugoslovanskih bratih Hrvatih in Srbih. Gospa Lovšetova je na koncertih izvajala skladbe naših najodličnejših skladateljev: Lajovica, Pavčiča, Deva, Kreka in s tem seznanila Hrvate in Srbe z našo mlajšo generacijo modernih skladateljev. Zaslužno delo je izvršila sebi in Slovencem v čast. Tak kulturni stik bo treba sistematično gojiti v Jugoslaviji. Najvišje priznanje sta obe umetnici dosegli od Njega Visočanstva regenta Aleksandra, ki je njih koncert posetil, umetnici na sodelovanje pri dvornem koncertu povabil in jih obe z redom sv. Save odlikoval. Poleg Ličarja, ki potuje s Kocianom, ste naši umetnici prvi, ki ste hvalo in slavo slovenske glasbe ponesli k Srbom in Hrvatom. V ljubljanskem koncertu bo gospa Lovšetova skladbe Lajovica, Deva in Kreka, katere je v Ljubljani že mnogokrat izvajala, zamenjala s srbskimi skladbami kapelnika kraljeve grde Biničkoga in skladatelja Bajčića. Izvajala bo prvič v Ljubljani lep šopek srbskih narodnih pesmi. Nastop naših pravih umetnic Koblerjeve in Lovšetove bo nudil občinstvu resnično velik umetniški užitek.

I **Ljudski oder v Ljubljani** ponovi v sredo 23. t. m. ob pol 8. uri zvečer v Ljudskem domu petdejsko igro »Dekle z biseric«. Po H. Rider Haggardovem angleškem romanu dramatisiral dr. Guido Rant. Vstopnice se dobe v predprodaji v torek in sredo v Jugoslovanski knjigarni (Katoliški bukvarni), ne v Ljudskem domu kot je pisano na programih, in eno uro pred predstavo pri blagajni. Otrokom pod 14 letom vstop ni dovoljen.

I **Cvetlični dnevi.** 26. in 27. t. m. bo sta dva cvetlična dneva v korist slov. akademikov v Zagrebu. Cvetke naj se blagovolijo poslati v petek in soboto 25. in 26. t. m. bišniku »Narodnega doma«, predplačila pa je pripravljen sprejemati za odprtimi rokami tovariš blagajnik Joža Baričević, jurist, Franca Jožefa cesta 16 v Ljubljani. Veselični odek S. Z. S. A.

I **Pirhe našim malim.** Katerim pač? Otročičkom bolnim v Otroški bolnici v prvi vrsti spadajo. To se zgodi najlože s tem, da pristopimo kot udje k društvu za vzdrževanje otroške bolnice. V Ljubljani naj ne bo gospe in ne gospodične, ki bi ne bila ud tega društva. V širni Sloveniji pa naj ne bo mesta in trga, kjer se ne bi nabiralo zanje, pa tudi štajerci naj to store, saj pošiljajo svoje najubožnejše otroke posebno zadnje čase v ta zavod. Tukaj ne poznajo ti ubogi mali bolniki nobene politike in ne vprašujejo, kdo da je dal, ampak tisti, ki je dal, naj prejme plačilo od zgoraj. Nabiralne pole pošilja radevolje otroška bolnica v Ljubljani; istotam sprejme z veliko hvaležnostjo vsak najmanjši dar. Želeč vsem prijateljem malih bolnih otrok veselo »Alelujo«, kličemo: »Pirhe našim malim!«

I **Shod žensk** se vrši v Mestnem domu na velikonočni ponedeljek ob 3. uri popoldne. Ženske vseh strank brez razlike se vljudno vabijo. Dnevni red: Odgovor vlade in volitev nadzornic. — Sklicateljice.

I **Jugoslovanska gasilska zveza Ljubljana** ima dne 31. maja 1919 ob 3. uri popoldne odborovo sejo, dne 1. junija 1919 ob 10. uri dopoldne pa prvi občni zbor v Ljubljani, in sicer v Mestnem domu. Oprava: gasilski kroj (čepica, brez sekirice.) Dnevni red prince »Gasilec«.

I **Poslovalnica za krmila** v Ljubljani preneha s 1. majem 1919 svoje poslovanje in poziva vse one, ki so si izposodili pri njej vreče proti kavciji, da te vrnejo najdlje do konca mesca aprila. Od 1. maja naprej se vreče ne bodo več sprejemale.

I **Čigava so drva?** Po Ljubljani je priplaval 1 čoln drv in se je ustavil pri tovarni Vata. Lastnik naj se zgleda v Hrušič št. 14.

Politična kronika.

p **Laške laži o neredih v Jugoslaviji.** Ne mine dan, da bi laški listi ne poročali o težkih neredih in revolucionarnem gibanju v Jugoslaviji, zlasti na Slovenskem in Hrvaškem. »Giornale d'Italia« prinaša vest iz Trsta, da so izbruhnili hudi boji med prebivalstvom Slavonije in med srbskimi četami, ki zatirajo Hrvate, ker baje nočejo priznati kralja. Takoj na to pa poroča ta izvrstni informator v Trstu, da so nastali nemiri tudi med srbskimi vojaki samimi, ki zahtevajo republiko. To protislovje je jasen dokaz za to, da se fabricirajo te vesti kar na kratko v Trstu z namenom delati razpoloženje proti Jugoslovani in njihovi državi.

p **Wilson proti italijanski Reki.** »Giornale d'Italia« prinaša poročilo o položaju v Parizu in pravi, da je vest o namenu Wilsonovem, vrniti se v Ameriko pred sklepom miru vzbudila veliko razburjenje, ki se je pa že poglelo, ker se izjavlja od oficijelne ameriške strani, da ostane ameriški prezident do končnega sklepa miru. Splošno pa se ima za to, da so hoteli ameriški krogi s to vestjo vplivati na Francijo in Italijo, da sprejmejo Wilsonove predloge glede dolčitve mej, ki ne soglašajo z njunimi željami in aspiracijami. Laški list seveda protestira proti Wilsonovim načelom, ki noče priznati Italiji Reko in pravi, da si mora Italija sama izvojevati svoje pravice, če jih Wilson in Lloyd George nočeta pripoznati. Od Italije se ne more zahtevati, da žrtvuje svojo kri hrvatskim janičarjem in njihovim blaznim zahtevam. »Giornale« primerja potem Jugoslavijo afriškimi in azijskimi kolonijam (!) in pravi, da se Italija ne more odreči svojim težnjam ravno tako, kakor se tudi Angleži nočejo odreči Indiji in Amerikanci Monnoeovi doktrini. Italija pa tudi ne more dopustiti zavlačevanje določitve njenih mej, kar je, kakor se zdi, namen Lloyd Georgeja in Wilsona.

p **Plebiscit v Trstu.** Poročilo, ki ga je prinesel »Slovenec« o glasovanju v Trstu, po katerem je glasovalo samo 15 odstotkov prebivalstva za Italijo, je vzbudilo pri Italijanih velik strah. Ker so ta dopis priobčili tudi razni nevtralni in drugi časopisi, so se videli Italijani primorane vest dementirati. »Agenzia Stefani« je prinesla

dementi, ki ga prinašajo tudi pariški časopisi. V dementiju omenja »Slovenca« in njegovo poročilo ter konča z naslednjim zaključkom: »Skoraj nepotrebno je pripomniti, da so te vesti tedencijozne. Vse prebivalstvo Trsta je ponovno zahtevalo ne samo svojo združitev z Italijo, ampak je poslalo tudi peticijo, da se pridruži i Reka i Dalmacija kraljevini Italiji.« — S kakšno pravico pa more zahtevati tržaško prebivalstvo, da se združi Reka in Dalmacija z Italijo? Kdo je končno to prebivalstvo Trsta? Mogoče tisoči laškega vojaštva in oni, ki so se že tekom okupacije priselili?!

Vprašanje Reke. Pod tem naslovom je priobčil »Journal des Debats« daljši članek Auguste Gauvaina, o katerem smo že prinesli kratko poročilo. Prinašamo še nekatere zanimive podrobnosti: Italijanska vlada smatra Hrvate in Slovence kot sovražnike, pripoznava samo kraljestvo Srbov in se brani pripoznati kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev. Po proklamaciji združenja teh treh delov istega naroda je dosegla Italija pri svojih zaveznikih, da so odložili priznanje te države »do izvedbe premirja«. Reklo se je, da se gre samo za pojav enega dne, ali kvečjemu par tednov. Minuli so meseci. Država SHS se je ustanovila in v redu deluje, njen parlament zboruje. Ujedinjenje je popolno. Edina opozicija se je pojavila izven parlamenta s strani nekaterih fanatičnih pristašev Avstrije, ki jih podžigajo in podpirajo italijanski agentje. Consultà je prevzela devizo Habsburžanov: divide et impera. Toda to je politika samoumora. Kdor se je poslužil razkrajanja, bo v tistem sam poginil. Baš Habsburžani so sedaj prinesli dokaz te resnice. Niti najmanjši vzrok ne obstoji, da bi smela Italija anektirati Reko. Mesto Reka je italijanski otočič v slovanskem morju. Italijani, ali bolje italijanaši (italianisants), imajo večino samo brez predmestij, ki so popolnoma slovanska in se morajo smatrati kot deli mesta, ki so tako blizu eden poleg drugega kakor Louvre in Institut. To je pomanjkanje poštenega plačila, ako se pokriva z italijanskim plaščem celo deželo, kjer se nahaja samo ena italijanska točka. Končno Reka nima za Italijo nobenega pomena in bi pod njenim gospodstvom tudi popolnoma propadla. Ako Italija Reko anektira in napravi deset let po aneksiji plebiscit, ne bo dobila, izvzemši uradnikov, deset tisoč glasov. Vedeti moramo tudi, da je večidel današnjih italianisimov v kritičnih momentih vojske izkazoval največjo uslužnost, cesarskim in kraljevim oblastem. Izgovor, da bi jugoslovanska Reka uničila Trst, je slaba šala. Italijani so postopali s Hrvati in Slovenci vedno kot s sovražniki; tudi tedaj, ko so se ti hoteli pridružiti zaveznikom. S smrtnim molkom so prikrivali njihove mnogobrojne poskuse, da bi se nam približali. Do konca so jih hoteli kazati kot sovražnike z namenom, da bi dobili pretvezo, s pomočjo katere bi si prilastili njihovo ozem-

lje. Ravno Italijani pa bi morali imeti največji interes, da si pridobijo prijateljstvo Hrvatov in Slovencev, ker samo to je garancija za mir ob Adriji. Žal, da so njihovi možgani okuženi po trozvezi postali nezmožni za razumevanje položaja v Evropi.

p Tudi Madžari in Ukrajinci so za italijanske zahteve. Italijani imajo nov argument za svoje imperialistične težnje. »Giornale d'Italia« pravi, da so se izjavili Madžari in novo ustanovljena zahodna ukrajinska republika (?) proti temu, da bi dobila Jugoslavija Reko. Italijani so res lahko ponosni na take zaveznike, manjka še, da si poiščejo nove v Aziji in Afriki, potem bodo njihovi argumenti mogoče bolje držali.

p Za vojne oškodovance. Iz Sarajeva poročajo 16. t. m.: Pri predsedništvu bosenske deželne vlade je bilo posvetovanje za pomoč vojnim oškodovancem. Sklenjeno je bilo, da se v to svrhu zaprosi iz državnih sredstev 50 milijonov kron kredita. Del tega kredita bi se uporabil za pomoč poljedelcem, obrnikom in nezaposlenim delavcem, od ostale vsote pa bi se dajala brezobrestna posojila za zboljšanje poljedelstva in živinoreje, popravo porušenih hiš in gospodarskih poslopij, za nabavo živine in najpotrebnejšega kmetijskega orodja. En del vsote bi se porabil tudi za pomoč sirotišnicam, ki so bile osnovane za časa vojne. V tem smislu se bo v najkrajšem času izdelal zakonski načrt, ki bo po pristojnih ministrstvih predložen v odobrenje narodnemu predstavništvu.

p Saarska kotlina, o kateri je mirovna konferenca v Parizu mnogo razpravljala, je bila redno po vsaki vojski med Francijo in Nemčijo predmet mirovnih pogajanj. Kotlina leži ob reki Saari med Luksemburgom, Lotaringijo in Palatinom in je na rudah in premoгу zelo bogata. Letna produkcija znaša nad dvanajst milijonov ton. L. 1885. jo je dobila Nemčija od Francije, sedaj jo bo morala zopet vrniti.

Repertoire narodnega gledališča.

Drama.

- 19. aprila, sobota: Zaprto.
- 20. aprila, nedelja popoldne: »Krojaček junaček«. Izven abonementa.
- 21. aprila, ponedeljek: »Krojaček junaček«. A 48.
- 21. aprila, zvečer: »Veriga«. Izv. ab.
- 22. aprila, torek: »Nelly Rozier«. C44.
- 23. aprila, sreda: Zaprto.
- 24. aprila, četrtek: »Veriga«, dij., popoldne. Izven abonementa.

Opera.

- 19. aprila, sobota: Zaprto.
- 20. aprila, nedelja: »Mamzelle Nitouche«. Izven abonementa.
- 21. aprila, ponedeljek: »Prodana nevesta«. Izven abonementa.
- 22. aprila, torek: Zaprto.
- 23. aprila, sreda: »Slovaška prince-ska«. A 2/47.
- 24. aprila, četrtek: »Ugrabljena Evelina« in »Pagliacci«. B 2/49.

Po svetu.

s 300 kilometrov na uro skozi zrak. Francoski inženir Rateau je baje iznašel način zračne vožnje, ki bo vse dosedanje posadil na čisto drugo podlago. Do danes ni mogel zrakoplov višje, ko šest do sedem tisoč metrov, ker izgubi motor v razredčenem zraku vso svojo moč. Rateau je iznašel poseben aparat z eno turbino, ki napravi 30.000 gibov na minuto. Turbino goni mal osredotočeni ventilator, ki stiska zrak v motor. Na ta način se lahko dvigne zrakoplov do neznanskih višin in brzina motorja postane silno velika. Inženir je dejal, da leti tak zrakoplov 300 kilometrov na uro, a v petih letih si upa z izboljšanjem doseči 500 kilometrov na uro. Iz Pariza v Alžir lahko sedaj pridejo v petih urah, v Carigrad v šestih, v Egipt v enajstih urah. Te polete bi morali voditi brzojavno, ker bi bilo nemogoče spoznati dežele, nad katerimi bi leteli. — Vse te vesti je treba sprejeti s primerno rezervo, dasi je gotovo, da bo človeštvo v bodoče tudi v tem oziru močno napredovalo.

s Mednarodni zakon glede alkohola. Po Wilsonovem mnenju je alkoholno vprašanje ono, ki spada v področje zveze narodov. Med Zedinjenimi državami in Francijo bodo nastala huda nasprotja glede posebnih pravic posameznih dežel, posebno pa tudi glede abstinenčnega vprašanja. Zedinjene države z Wilsonom na čelu zavzemajo zelo jasno abstinenčno stališče, medtem, ko je Francija kot vinorodna dežela samoposebi umevno proti temu gibanju. V Parizu se je baje začela baviti posebna konferenca s tem vprašanjem. Dr. Bratt, ki je vodja akcijske družbe vseh švedskih alkoholnih obratov, je dobil vabilo na ta kongres.

s Cepljenje v Parizu. Pravijo, da so Spanci že po svojem značaju zelo nedisciplinirani. Toda tudi nikjer ne skrbijo, da razne odredbe izvrše s tako spretnostjo, ko ravno v deželi »Carmen«. To je dokazal posebno civilni oblastnik v Madridu, ki je zaukazal, da mora biti vsakdo cepljen proti boleznim. Vse hiše so preiskali člani posebnih zdravniških odborov. Delodajalci so bili odgovorni za to, da so bili njih delavci cepljeni. Kdor je hotel prenočevati v hotelu, je moral pokazati izpričevalo o cepljenju. To izpričevalo so lahko zahtevali tudi od ljudi na cesti; kdor ga ni imel, je moral iti takoj do bližnje zdravniške postaje. Kdor se je uprl temu, je moral plačati 500 peset kazni, ali je dobil 14 dni zavora. Vsak tujec, ki je prišel v mesto, se je moral dati cepiti v teku 48 ur. Ljudstvo samo skrbi, da bi se izvilo denari kazni ali zaporu. Samo nekaj časnikarjev je to navado ironično kritiziralo. Toda, ko je eden njih kolegov, ki je prinašal poročila iz mestne posvetovalnice, prišel do vrat te hiše, je videl zapisano: »Vi niste cepljeni. Vrnite se in pridite čez pol ure s izpričevalom zopet!« Ni mu preostajalo drugega, ko da je šel.

Kako so jedli kače klopotače. Pečene klopotače gotovo od vas še ni nobeden jedel; v Ameriki jih je sicer dosti, pa tudi

tam jih nimajo za užitne. Vendar so napravili nedavno tega v mestu Rochester v državi Newyork svečano pojedino, ena glavnih jedi so bile pečene kače klopotače s putrovo omako. Potem so prišle na vrsto vodne kače s citrono in kumaricami, nato ona velika kača piton imenovana, kuhana, z jajčjo omako in namesto rostbifa zopet piton z mlado zelenjavo. Za premembo, da ni bilo preveč kačje, so prinesli na mizo tudi mrzlega purana in mrzel jezik. Pojedino je priredil Peter Gruber, najslavnejši ameriški lovec na klopotače, in sicer na čast svojega rojaka Davija iz Deuvera v državi Colorado. Osemnajst oseb je bilo povabljenih, le malo jih je vedelo, kakšni užitki jih čakajo v zadnji sobi Gruberjeve restavracije. Začuden so gledali čudno okrasje na mizi. V sredi steklena posoda in v njej velika kača klopotača, še živa, nagačeni plezavci vseh vrst pa namesto cvetlic med noži in vilicami. Okoli vsake jedilne priprave so bile položene manjše nedolžne kače bolj lene vrste. Na stenah so med raznovrstnimi slikami visele kače kože, členi klopotače in druge posebnosti. Če je že ta pogled večino gostov precej vznemiril in povzročil v njih čut neprijetnosti, je moral jedilni list ta čut spremeniti v gnus. In ko sta natakarka prinesla v majhnih skledicah prvo kačjo jed na mizo, je večina le obotavljaje prijela za žlico, dočim so se drugi še premišljali, ali bi sploh pokusili. A gostitelj je šel z dobrim zgle dom naprej, častni gost iz Deuvera, profesor Davij, je pa tudi hrabro jedel in začel tako hvaliti, kar je bilo na mizi, da so dobili korajžo še drugi. Skoro nobeden se pa ni mogel otresti prepričanja, da bi meso strupene kače ne bilo škodljivo. Šele pogled na drugo jed jim je dal zopet zaupanje; in to so bile kače klopotače, zrezane v kose, panirane in pečene, kakor kaka ribja jed. »Peter nas ima za norca, to je pečena jegulja,« pravi neki gost, ko je enkrat bojzljivo pokusil. »Da, res tako diši kakor riba,« pritrudi drugi. Davij pravi, da je jed dosti boljša kakor žabe. Sedaj je pa šlo; nihče ni več mislil na strup, ki ga imajo kače res le v zobovih. Prosili so gostitelja za recept; pa ga ni hotel dati; rekel je, da je to zaenkrat njegova skrivnost. Tudi druge jedi so bile dobre, a splošno je bilo prepričanje, da so bile pečene klopotače še najboljše. — Seveda je bila glavna snov govorenja pri mizi lov na kače. Po jedi je vzel profesor klopotačo iz steklene posode in se je igral z njo, nato tudi z drugimi. Kača se mu je ovila okoli vratu, zvozljal jo je v vozle, njena glava je pa počivala na njegovi roki. Potem je odpel srajco in kača je vtaknila za hip svojo glavo za srajco. Začudenim gostom je pojasnjeval, da kača samo takrat piči, kadar je razdražena. Tudi mora biti glava kače oddaljena od cilja trinajst do petnajst centimetrov, ker mora z njo takorekoč zamahniti. Odprl je potem kačina usta in je z nožem razgrnil strupene zobe. Že Brehm je trdil, da so take poskušnje možne, a da je igranje s kačami vendar zelo nevarna stvar. Še skoro vsi taki ljudje so plačali kako majhno neprevidnost z življenjem.

Zločin kot reklama. Neki mlad nemški zobozdravnik je prišel v London in slabo mu je šlo. Na noben način ni mogel pri-

vabiti zobobolnih v svojo čakalnico, ostala je prazna dan za dnem. A neki tat mu je naenkrat pomogel do slovesa in s tem do denarja. Ko gre nekega večera iz spalnice še enkrat v čakalnico po neko knjigo, zapazi tam širokoplečnega možakarja, ki se je bil ravno spravil nad pisalno mizo. Mladi zdravnik se pa ni ustrašil. »Kaj želite?« ga vpraša. Tat ne ve nobenega pravega izgovora, zato reče: »Strašno me boli zob in mislim sem...« Zdravnik pa kar prime za operacijski stol in reče vlomilcu: »Sedite! Še predno se je dobro zavedel, že je sedel tat v stolu. »Kateri zob vas boli? A, ga že imam!« Tako govorec vtakne tatu gumi v usta, mu vrže na obraz kloroformovo masko, jo polije s kloroformom in takoj je bil tat brez zavesti. Sedaj pokliče zdravnik policiste, v par minutah so ga zvezali in odpeljali. Drugi dan so tatu zaslišali; zdravnik je povedal, kako ga je ujel in se je čudom čudil, da je to eden najbolj znanih londonskih vlomilcev, ki so ga že dolgo časa zastoj iskali. Časnikarji so bili seveda takoj zraven in že zvečer so prinesli listi podobo pogumnega zdravnika in pa zgodbo o tatu. Boljše reklame si pač ni mogel želei in kmalu je bila njegova čakalnica polna. — Tudi za nekega pisatelja je bil zločin reklama. Moštvo jadrenice »Leonard«, ki je plula iz Hulla v Rio de Janeiro, se je medpotoma uprlo. Kapitana so uporniki ustrelili, prvega častnika so vrgli v morje, drugega častnika so pa pustili samo zato, ker so morali nekoga imeti, ki je ladjo vodil. Prisilili so ga, da je spremenil smer in obrnil ladjo proti reki Amazonki. Dobro je pa častnik vedel, da bo bila tudi njegova zadnja ura, kadar bodo uporniki zagledali zemljo. Zato je hotel svetu sporočiti, kje da so. Posrečilo se mu je dobiti par steklenic. Kadar je imel kaj časa in ga niso opazovali, je napisal v par besedah zgodbo upora, ime ladje in njeno smer na liste, ki jih je trgal iz neke knjige, katero je ravno bral in ki je imela naslov: Junak na morju. Liste je vtaknil v steklenico in vrgel te ponoči v morje. Eno teh steklenic je na srečo kmalu našla majhna brazilska vojaška ladja »Ciquita«. Ker je častnik pri vsaki poznejši steklenici podatke seveda spreminjal, so jih kmalu imeli. Zgodaj zjutraj se prikaže enkrat bojca ladja poleg »Leonarda«, uporniki se udajo in pripeljejo jih na »Ciquito«. Vojaki so peljali potem pod vodstvom častnika »Leonarda« v Rio de Janeiro. Sedem upornikov so obesili, druge zaprli. Zvedeli so pa na ta način povsod za knjigo in za pisateljevo ime — John Parminter — in prodal je v kratkem času na tisoče izvodov »junaka«.

s Draga armada. Mesečni stroški boljševiske ruske armade znašajo štiri milijarde rubljev, pri čemer pa ni vračunana vporaba in izguba materijala.

s Mezinec. Če ti teče kri iz nosa, zveži si mezinec, tako se glasi pregovor. Pri vsem tem pa ima ta stvar tudi svojo dobro stran in ni brez podlage. Da nič ne pomaga, če si zvežejo mezinec, to je enkrat gotovo, a o nečem podobnem piše dr. Maks Hollaczek v »Vedi«. Če krvavimo iz nosa ali iz pljuč, pomaga pogosto, če si zvežemo ude, recimo roke, tako, da je pretok krvi svoboden, odtok pa zadržan. Zvezati se mora tako, da je bitje žile še vedno

prosto. To pomaga včasih, da se ustavi kri. Tako je deloma znanost pred mezincem vendarle pogorela. Tu vidimo, kako so včasih ljudske prislovnice zelo globokumne in ne brez podlage.

s Pošta v Berlinu. Neke vrste pošto so vpeljali v Berlinu šele v začetku 18. stoletja. Do takrat je moral vsak sam na pošto gledat, če je prišlo kaj zanj. Poštar je bil takrat zasebni sluga, ki je zahteval za vsako pismo pristojbino treh penigov. Iz tega je nastal l. 1712. stan pismonoš. Nostili so pisma vsak dan enkrat na dom, samo ob nedeljah in praznikih ne. Do l. 1770. so shajali s štirimi pismonoši. Pozneje so napravili sedem poštnih okrajev itd., a šele leta 1827. je začela pošta redno poslovati. Prve nabiralnike na hišah so pa napravili šele leta 1851.

s Črna dnevaik. Amerikanski časopisi priobčujejo nek »dnevnik zaročenke nemškega vojaka«, ki ga je pritihotapila skozi Švicarsko v Čikago, kjer živi njena sestra. Časopisi pravijo, da so strani tega dnevnika najstrašnejše priče nemške strahovlade. Ena izmed strani se glasi: 14. marca. Avgust ne odgovarja na moja vprašanja. Vedno govori samo, kako me ljubi, o poroki ne omeni nikoli. Zdi se mi, da je preveč zaposlen. Danes je zopet prišla neka tiskovina, groznejša nego vse prejšnje. Vsem deklicam in vdovam je zapovedano, pomnožiti prebivalstvo domovine. Njih »možje« jim bodo dali zato vseeno zlat prstan in njihovi otroci bodo priznani za zakonite. — Neverjetno!

s Naslikani red. Slavni francoski slikar Horace Vernet je delal vojne slike. Za model mu je bil narednik afrikanških lovcev. Nekega dne je bil narednik zelo žalosten in pobit in slikar ga je vprašal, kaj mu je. Oni začetkoma ni hotel govoriti, potem mu je pa odkril svoje srce. Predlagan je bil za križ častne legije, a so ga po krivici prezrli. Žalost dobrega vojaka je dala umetniku lepo misel. Za prihodnji dan je pričakoval obisk kralja Ludovika Filipa in je naslikal na prsi narednika red častne legije v kričečih barvah. Ko je prišel kralj v delavnico in je opazoval novo podobo, mu je rekel Vernet z navideznim obžalovanjem: »Sicer sem se pa zmotil; mislim sem, da je ta vojak, ki se je tako izvrstno obnesel, odlikovan, a rekel mi je, da ni, in naslikal sem mu po pomoti križ na prsi. Le škoda, da se red tako dobro prilega tem hrabrim prsom.« Kralj je takoj živahno odvrnil: »Prav imate, nikar ne zbrisite križa proč, saj je čisto na mestu. Poslal Vam bom pravi križ, ki ga dajte Vašemu modelu v mojem imenu.«

s Švedski humor. Sin nekega premožnega trgovca z dežele je prišel ravno iz Stokholma, kjer je študiral več let. Oče je bil pameten mož stare šole in je zapazil s žalostjo, da je sin oblečen po zadnji modi od nog do glave. Ko sta si stala drug proti drugemu in je oče gledal sina s kritičnimi pogledi ter mu dejal: »Ravno tak si, ko kak idijot!« so se odprla vrata in vstopil je nek sinov prijatelj iz mladosti in dejal: »Zdrav! Ali si se vrnil? Vesel sem, da te vidim. Čudovito je, kako si postal podoben svojemu očetu!« — »Da, to mi je oče ravno povedal,« je dejal sin

Narod, ki izumira.

(Po Nansenu priredil Ivan Bežnik.)

(Dalje.)

Vera Eskimov.

Vera Eskimov je bila zelo enostavna, da je moremo komaj imenovati vero. Obstajala je iz dolge vrste bajk in vraž, ki so nasprotovale druga drugi in niso našle skupnosti enotnega svetovnega naziranja.

Vera je učila Eskima, da ima slednja reč in stvar dušo, ki so jo imenovali inua, Kamenje, goré, orožje, orodje, vse ima svojega inua, ki spremljajo umrlega človeka na oni svet. Celo pojmi, kakor žalost, lakota in apetit, imajo svojega inua. Inua lakota in apetit, imajo svojega inua. Inua je nevidna, prikaže se le v obliki utrinka, male kresnice, in njih pogled je silno nevaren.

Učili so se, da obstoji človek iz duše in telesa. Dušo morejo videti s posebnimi čuti samo njih duhovniki in čarodejniki, ki so jih imenovali angekokkerji. Duša ima obliko telesa, a je iz zračne snovi. Tudi je bilo razširjeno mnenje, da ima človek dve duši: senco in sapo.

Duša je samostojna in lahko zapusti telo kadar hoče ter gre na različne zabave in na lov. Ostane pa duša lahko tudi doma, ko je telo na potovanju. S pomočjo čarovnije lahko človeku dušo ukradejo, a vrniti mu jo mora angekok.

K duši in telesu spada še tretji važen del, to je ime, v njih jeziku: atekata. Tako velika je, ko človek sam, in stopi vanj koj po rojstvu. Novorojenčka imenujejo po imenu kakega umrlega; ime namreč ostane pri mrtvecu ali pa potuje skozi živali in predmete toliko časa, da se rodi nov otrok, ki prevzame njegovo ime.

Grenlandci se pogosto zelo boje izreči ime umrlega. Če sta nosila dva eno in isto ime, ali je nosil ta ali oni ime kake rastline ali živali, so to ime popolnoma zamolčali in imenovali dotično stvar raje z drugim imenom. Na ta način so izginile mnoge besede, ne samo pri Eskimih, ampak tudi pri drugih narodih, ki imajo podobno vražo. (Ko je n. pr. umrla kraljica Pomare, je izginila v Tahito beseda »po« (noč) in nadomestili so jo z besedo »mi«.)

Ta moč imena, ta svetost, bi rekli, gre pri nekaterih narodih tako daleč, da je dal dahomski kralj Bosa pomoriti vse, ki so se zvali na isto ime. Tudi se boje Grenlandci imenovati ime ledenika, da bi mu ne zamerili in bi se ta ne maščeval.

Vendar pa je večina Eskimov mnenja, da duša živi dalje časa nego telo, četudi ni popolnoma nesmrtna. Duša gre v nek kraj pod zemljo ali pod morjem, kjer je »toplo solnce, dobra voda in mnogo ptic in živali«. Morda je ta vera o lepoti podzemskih ali podmorskih krajev nastala vsled dejstva, ker se solnce, zemlja in živali zrcalijo v vodi.

Nebesa pa so mrzla. Ona imajo gore in doline ko zemlja in modro nebo. Tam živijo duše v šotorih krog nekega jezera; kadar to jezero prestopi bregove, tedaj dežuje na zemljo. Tam se nabajajo številne jate črnih vranov, ki se vsedajo

na glave dušam starih žena in ki jih je silno težko spoditi. Na vzhodni obali tezele verujejo, da izhaja severni sij iz duš pred časom rojenih, mrtvo rojenih in skrivaj rojenih otrok. Držijo se za roko in plešejo z največjo naglico kolo. Igro spremljajo z rezko žvižgajočim glasom.

V pekel Eskimi ne verujejo.

Bolnike, ki so v zadnjih zdihljajih, dvignejo iz postelje na tla in jih preoblečejo za pogreb; s tem jim pomagajo v podzemljo, sicer bi šli v nebese.

Na grobe otrok položijo pasjo glavo. Večina Eskimov veruje, da ima žival dušo: pasja duša bo pokazala otrokovi duši, ki je neumna in si ne zna pomagati, pot v onostransko življenje.

Pot v posmrtnost si Eskimi ne predstavljajo ko nekaj lahkega. Na poti leži ogromna skala, ki jo morajo duše odvaliti, zato je ta skala vsa krvava. Duše, ki potujejo v zimi ali ob hudem vremenu, se lahko ponesrečijo; tedaj je vsega konec; duša, ki se ubije, ne oživi več. Tega se silno bojijo.

Eskimi poznajo različna nadnaravna bitja. Med te štejejo tornate, ki pomagajo angekokom s svojo nadnaravno močjo; to se duše umrlih prednikov. So pa tudi duše živali ali pa na zemlji in na morju bivajoči duhovi. Slednji angekok jih ima več v svoji službi: ene mu svetujejo, druge mu pomagajo v nevarnosti, tretje se zanj maščujejo in tako dalje.

Gospodar teh duhov je tornarsuk, nekak bog, s katerim se angekok posvetuje s pomočjo tornatov. Svoj sedež ima v podzemlju, v bivališču duš. Kakšno zunanost ima ta tornarsuk, si Eskimi niso edini. Eni pravijo, da je brez telesa, drugi trdijo, da je podoben medvedu, tretji, da je to enoroki velikan, a četrti, da je majhen.

Ko so vpeljali krščanstvo, je tornarsuka ljudska domišljija spremenila v hudiča in ko takega ga imajo še danes.

Posebno se boji Eskimo strahov — duhov umrlih duš, ki so zelo nevarne, ali pa tudi prijazne, ko nam pripoveduje ta zgodba: Nek deček se je igral s tovariši v bližini groba svoje matere. Zagledal je, da nekaj pleza iz zemlje. Ko je deček to videl, je zbežal prvi, mati pa je bežala za njim, prišla ga za roko, objela ga tesno, poljubila ga vroče in mu dejala: »Ne boj se me! Tvoja mati sem. Ljubim te!«

Mrličev se Eskimi tako boje, da že bolnike, ki se bližajo smrti, preoblečejo, jim upognejo noge čisto nazaj ter ga tako zavijejo in zašijejo v kožuh, samo, da ne bi bilo treba prijemat mrtvega.

Mrtveca prenesejo iz hiše takoj, ko je umrl; in sicer skozi okno, če je umrl v hiši, če pa je umrl v šotoru, skozi posebno, v ta namen narejeno odprtino. To napravijo raditega, da zabranijo duši vrnitev s tem, da zapro odprtino, skozi katero je odšla. Tudi stvari umrlega zmečljejo skozi okno, da se ne omadežujejo z njimi. Zapuščino umrlih vržejo proč.

Kakor hitro odnesejo mrliča iz hiše, prižge gospodinja tresko, zamaha z njo tja in sem ter pravi: »Tu ni ničesar več odnesti,« znamenje za dušo, da so vse njene stvari zunaj.

Mrliča pokopljejo, ali pa ga vržejo v

morje. Njegove stvari (kajak, lovsko orodje, obleko, položijo poleg groba ali na obrežje, iz strahu pred zapuščino, ali ko eni trdijo, v nadomestilo za solze, zakaž Eskimo ne joče za umrlim, ker bi moral sicer ta trpeti mraz vsled tega.

Aprovizacija.

a Sol za zavode in obrtnike se nakazuje le prihodnji teden v mestni posvetovalnici na magistratu od 8. do 12. ure dopoldne. Sol se ne more za nikogar hraniti, vsled tega naj se zavodi in obrtniki pravočasno zglase.

a Prodajalci krušne moke, ki so bili zadnjič objavljeni v listih, naj se takoj v torek ob 11. uri zglase v mestno posvetovalnico radi nakazila krušne moke. Vsak prodajalec naj prinese s seboj tudi izkaznice za kruh.

a Pekli se vabijo, da se zglase v torek ob 9. uri v mestno posvetovalnico. Seboj naj prinesejo tudi vse krušne izkaznice, če jih niso med tem že oddali.

Poslano.

Založba Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani se usoja p. n. občinstvu naznaniti, da pripravljajo izdajo Velikega slovenskega vzorneca spisovnika izpod peresa gospoda profesorja Henrika Podkrajška. Spisovnik, okoli 350 do 400 strani, bo v kratkem izšel in bo obsegal izbrano zbirko pisem, listin in vlog za zasebnike, trgovce in obrtnike. Izkratka: spisovnik bo neogibno potreben svetovalec v vseh vprašanih in pravnih slučajih, zadevajočih gospodarski promet.

Naročila pred izdajo, ki so potrebna spričo majhne naklade zaradi težkoč pri nabavi papirja, sprejemajo vse knjigarne.

Preda se zlata danska ura z verižico. Pojasnila daje iz prijaznosti g. F. K. Kaiser puškar. Ljubljana, Selenburgova ulica štev. 6.

Strojna opekarna „AITA“

na Igu pri Ljubljani potrebuje več delavcev. Plača po dogovoru.

Vsakovrstne slamnike

priporoča gg. trgovcem in slavnemu občinstvu, kakor tudi slamnate čevlje (solne), predpralnice, slamnate podplate za čevlje

Franjo Cerar, tovarna slamnikov, Stob p. Domžale.

Tovarna je 7 minut oddaljena od kolodvora

Ing. dr. MIROSLAV KASAL

oblastveno poverjeni stavbeni inženjer.

Specielno stavbno podjetje za betonske, železobetonske in vodne zgradbe v Ljubljani, Hilsnerjeva ul. št. 7. Izvršuje strokovno:

Naprave za izrabo vodnih sil, vodne žage, elektrarne, betonske in železobetonske jezove, mostove, železobetonska tovarniška poslopja, skladišča, betonske rezervarje železobetonsko oporno zidovje in vse druge betonske in železobetonske konstrukcije. — Prevzema v strokovno izvršitev vse načrte stavbno inženerske stroke. — Tehniška mnenja. — Zastopstvo strank v tehniških zadevah.

Povest o dveh zdravnikih.

Francosko spisal Louis Ulbach. Prestavil Pal.

(Dalje.)

Solignac je spadal v oni rod, ki se — hvala Bogu — sam s svojo lastno smešnostjo polagoma uničuje; rod, ki smatra življenje le za pisano vrvenje in neke vrste turnir; rod, ki ga vzgajajo brezmišelnosti učitelji za brezkoristno življenje, ki pride na svet brez vere in spoštuje le stvari, ki nasičajo njegovo ničemurnost in zabavljubje. Nekega dne se je znašel gospod Solignac v Parizu slavnega imena, lepe zunanosti in z majhnimi dohodki. V politiki je stopil neposredno v vrste konservativcev in je v splošnem zadoščeval dolžnosti do domovine; pošiljal je na dirke suhe konje in zabaval ravnotake plesalke. Ne vem natančno, ali je izviralo njegovo plemstvo iz časa kralja Ivana, cesarstva ali revolucije; gotovo pa je, da je smatral tisto partikulo pred svojim imenom za zadosten razlog, zaničevati poštene ljudi, svoj grb pa za okrasek pisemskega papirja in pečatov. V popolnem nepoznanju literature, je bral le knjige, ki mu jih je priporočil njegov služabnik, in ki so ga zabavale z raznimi spomini kake propadle gledališke igralke ali z dvomljivimi doživljaji kake sloveče Lorette. Poleg tega bi bil moral gospod Julius Solignac, ko otrok epohe svetovne bolesti, odpraviti veliko praznoto iz svojega srca; a zamenjal je srce z želodcem in je jedel in pil, namesto da bi sanjal in obupoval. Mogoče je, da ni bil nikak potomec križarjev, kajti nikdar ni mislil na osvojitve Jeruzalema, in tudi Judje so se mu zdeli »poštovanja vredni« posojevalci denarja, katerim bi bilo bolj treba sezidati svetišče, ko jih pa izganjati iz njega.

Ko je umrl gospod Fouchy, je bil Solignac ruiniran mož in vsled neprijetnega položaja primoran, poročiti se s kakršnokoli bogato staro ženo, ki bi mu dala potrebnih sredstev za življenje, seveda — če ni bil morda zmožen, vcepiti igralnim kartam nekoliko pameti. Dobro je vedel, da so imeli njegovi najboljši prijatelji pri zeleni mizici zelo neobčutljivo vest; saj ni bilo vendar nič čudnega, če so zasačili plemiče pri goljufiji med igro. Z eno besedo: Solignac je bil nesramen otrok svojega časa in je imel le en sam predsodek: biti brez predsodka. Vsake vere, vsakega odseva čednostnega življenja se je varoval ko smešnosti in resno se je trudil, preleviti se iz lenuha v podlega človeka.

Poročiti Olimpijo in dobiti nazaj milijone svojega strica, vrhutega z najljubšejšim dodatkom lepe, deviške vdove, to je bil prvi poizkus, s katerim je hotel Solignac revanžirati za svojo izgubljeno igro.

A gospe Fouchy ni mogla prevariti ta nenadna laskajoča se dvorljivost. Voljno je položila v roke starega varuha svojo mladost ko miloščino, a temu domišljavemu, napihnjenu mlademu možu napolniti denarnico, ne, začutila je v srcu velik gnjus. Ubogi otrok ni več veroval v ljubezen; ni mogla misliti nanjo, in če bi se ne bil porodil v njenem srcu neki skriv-

nosni instinkt, bi bila iz studa do življenja zadovoljila prevaranega dediča. A ta skrivni stud jo je rešil. Ko ga je vljudo, a neizprosno zavrnila, se je seznanil z gospodom Cérelom. Ta dva moža sta natančno precenila nade, ki jih je mogel staviti Solignac na slabotno zdravje grofice. Zdravnik je konstatiral, da boleha vdova najbrže na srčni bolezni, ki jo bo brezdvomno usmrtila. Dedič ni prikrival, kako razveseljivo bi bilo zanj to dejstvo, in je pričel zdravniku nesramno obetati pol milijona od velikega premoženja, ki bi ga podedoval, če bi bil zdravnik tako prijazen in razumen, da ne bi zadrževal gospe Fouchy na poti v grob. Vsekakor je nespametno, razkrivati zdravnikom take želje. Gospod Cérel je to šaljivo pripomnil in je za kazen pozval plemiča, naj mu napiše nakaznico na en milijon. Solignac je zapazil takoj, da ima opraviti s spretnim soigralcem. Napisal je pravilno zadolžnico in tkaoj je bilo vse dogovorjeno med tema dvema človekoma, ki sta se razumevala in zadostno spoštovala, da si nista podala roke.

Gospod Céret je pričel zdraviti grofico; gospod Solignac pa je vzel v najem majhno hišico in lov v okolici, in če sta se skrivna zaveznika kdaj slučajno srečala, sta se domenila na način, kakor smo ga prej opisali. Redkobesednejši je bil brezdvomno doktor. On, ki se ni bal ničesar, ni nikomur zaupal. Najbolj pa se je bal, srečati Solignaca. Ta gizdalin je bil včasih tako blebetav, da je pripravil metodičnega zdravnika do skrajnega obupa.

»Mož drvi v svojo pogubo,« je mrmral gospod Céret, kadar je hotel govoriti Solignac z njim o svoji dedščini; in videli smo, kako oprezno je odgovarjal doktor na izzivanje svojega sokrivca. Z eno besedo: Olimpiji sta stala na strani dva ojeklenela, brezsrčna lumpa; in uboga revica je počasi ginila, ne sluteč, da je iskalo doktorjevo oko dan za dnem na njenem čelu znamenje bližajoče se smrti, in da je gospod Solignac, živčgajoč in loveč jerebice, komaj čakal trenutka, ko bo na pokopališču izkopane zanj nekaj zemlje.

Olimpija je imela resnično srčno bolezen. Če je bila to organska napaka ali posledica njene žalostne mladosti, je težko določiti. Za lakomni, molčeči parček, ki je tako neutrudljivo čuval nad njo, je bilo najvažnejše vedno rastoča onemoglost bolnice, vedno počasnejši udarci žile in svinčena teža, ki je klonila njeno glavo na naslonjač; sami vidni znaki strašnega gosta, ki nas obišče le enkrat in nas potem vzame s seboj. Kako dolgo morejo še dihati t eslabo prsi? Tega ni mogel izvedeti Solignac od doktorja; Céret ni hotel, ali mogoče ni mogel povedati.

Tisti dan, ko se prične naša povest, se je čutila Olimpija veliko slabejšo kot sicer. Parkrat je poslala po gospoda Céreta; in sedaj, ko je sedel pri nji, karajoč jo z očetovsko nežnostjo, je trpela veliko manj

in zdelo se ji je, kakor bi pel v njenem srcu skrivnosten glas tiho in daleč pesmi upanja. Obisk je trajal več ko eno uro. Pogled na uro je poučil doktorja, da ga čaka doma obed, in zaprl je zatvornice svoje zgovornosti, ponovil še enkrat vse v napol strogih, napol laskajočih se frazah in s spoštljivo nežnostjo poljubil grofici roko, potegnil iz žepa stekleničico in jo postavil na ognjišče.

»Ali že greste?« je vzdihnila Olimpija.
»Sedaj, ko ste se že nekoliko izpametovali, nimam tukaj nobenega opravka več,« je odvrnil doktor in oblačil rokavice.
»In če bom zopet bolna, ko vas ne bo tukaj?«

»Potem naj me nadomestuje to-le.«
»Vedno le zdravila! sama zdravila!«
»Eh! Jaz ne morem dati ničesar drugega, jaz nimam ničesar drugega,« je nekoliko osorno odgovoril gospod Céret; »če hočete poizkusiti z zabavami in razveseljevanjem, si morate poiskati drugega. Ali naj pošlem sem vašega lepega nečaka, gospoda Solignaca?« je vprašal zlobni starec in zvedavo pogledal bolnico s svojimi nezprosniimi, zasmehujočimi očmi.

»Ne, ne, vaša zdravila so mi vseeno mnogo ljubša.«

»Gospod Solignac je vendar zelo lep kavalir. Prepričan sem, da ve za učinkovitejša zdravila kot jaz.«

»Molčite, molčite, zlobni doktor! Pojdite hitro domov,« je vzkliknila bolnica z boječim nasmehom. Doktor je pozdravil in prijel za kluko.

»Kaj? Ali že greste? Pojdite sem, podajte mi roko, da vas spremim vsaj do stopnic.«

Gospod Céret ji je pomolil kolikor mogoče lepo, svojo okorno, koščeno roko; Olimpija se je nanjo oprla in počasnih korakov sta prišla do glavnih vrat. Grofica je nehote vzkliknila. Moč se je bližala. Zahajajoče solnce je razsipalo svoje zlato na drevje v parku in temnordeči prameni so segali daleč po grajskem drevoredu.

»Poglejte, doktor, to krasno nebo!«
»Da, jutri bomo imeli veter!«

»O, kako mi prija to solnce! Da, čutim, če bi imeli večno poletje, bi ozdravela, bi živela! A zime se bojim.«

»In jaz, jaz!« je vzkliknil gospod Céret in oprostil svojo roko; »ali mislite, da se jaz veselim zime, snežene in blatne zime? In za vas, lepa gospa, bom že prošil ljubelega Boga, seveda, če boste prav pridni in pametni, da vam bodo v januarju vzcvetele vrtnice in v decembru vijolice; to vam obljubim, kajti s posredovanjem gospoda župnika sva z našim gospodom Bogom velika prijatelja.«

»Molčite, brezbožnež!«
»Jaz? Brezbožen?« je rekel doktor, visoko dvignil palico in se čudno nasmehljaj; »kako me morete obdolžiti kaj takega? Preveč verujem v vrage, da ne bi tudi nekoliko veroval v ljubezen Boga.« In globoko se je priklonil in odšel. Grofica ga ni več poslušala, zatopila se je v globoke sanje.

(Dalje.)

Izdajatelj konsorcij »Večernega lista«.

Odgovorni urednik Viktor Čencić.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.